બોનસશેરનાહિસાબો

કંપનીપોતાનીસત્તાવારથાપણમાંરહીનેપોતાનીશેરમૂડીબેરીતેવધારીશકેછે

1) હકનાશેરબહારપડીને
2) બોનસશેરઆપીને
   - જયારેકોઈપણકંપનીનવાઇકવીટીશેરબહારપડેએટલેપોતાનાહાલનાશેરહોલ્ડરોનેનવાશેરખરીદવાનીજે તકઆપેછેતેનેહકનાશેરકહેછે.
   - કેટલીકવારકંપનીના નહિવહેંચાયેલનફોએટલેકેઅનામત ભડોળ ઘણી મોટી રકમમાં ભેગું થયું હોઈ ત્યારે હાલનાશેરહોલ્ડરોનેવિનામુલ્યેજેશેરઆપવામાંઆવેછેતેનેબોનસશેરકહેવાયછે.

બોનસશેરનીઆમનોંધ

અ) અપૂર્ણભરપાઈશેરહોયત્યારે

1) ઈશેરના છેલ્લા હપ્તા ખાતે ઉધાર
   તે ઈશેર મૂડી ખાતે
2) અનામત ભંડોળ ખાતે ઉધાર
   તે ઇકવીટી શેરહોલ્ડરના બોનસ ખાતે
3) ઈશેરહોલ્ડરના બોનસ ખાતે ઉધાર
   તે ઈશેરના છેલ્લા હપ્તા ખાતે

બ) પૂર્ણભરપાઈ ઈશેર હોય ત્યારે

૧) મૂડીપરત અનામત ખાતે ઉધાર
જામીનગીરીપ્રિમયમખાતે ઉધાર
અનામતભંડોળખાતે ઉધાર
નફા-નુકસાન ખાતે ઉધાર
તે ઇકવીટી શેરહોલ્ડરના બોનસ ખાતે

૨) ઈશેરહોલ્ડરના બોનસ ખાતે ઉધાર
તે ઇકવીટી શેરમૂડી ખાતે

મર્યાદાઓ

૧. સટ્ટાકીય વ્યવહારો ૨. શેરદીઠ નફામાં ઘટાડો

ટૂંકાદાખલાઓ

1) કોમલ લિમિટેડેતેનાઅધૂરાભરાયેલાઈ.શેરનેપુરેપુરાભરાયેલાકરવામાટેસામાન્યઅનામતમાંથીબોનસજાહેર કર્યું.ત્યાર બાદ જામીનગીરીપ્રીમયમ અને મૂડીપરત અનામતનો ધારણકરેલાપાંચશેરનાબદલામાંપુરાભરાયેલા ત્રણ ઈક્વીટીશેર બોનસતરીકેવહેંચવાઉપયોગકરવામાંઆવ્યો.

31/3/2025 નારોજનીચેનીબાકીઓહતી:

ભરપાઈઈશેરમૂડી (દરેકરૂપિયા 10 નો 8 ભરપાઈ)   4,32,000

નફાનુકશાનખાતુંજમા   36,000

સામાન્યઅનામત   1,80,000

મૂડીપરતઅનામત   2,70,000

જામીનગીપ્રિમયમ   54,000

આમનોંધલખો (3 માર્ક્સ)

2) પાર્થ લિમિટેડે તેના અંશતઃભરપાઈ શેરને પૂર્ણભરપાઈ કરવા સામાન્યઅનામતમાંથી બોનસ જાહેર કર્યું, ત્યારબાદ જામીનગીરી પ્રીમયમ અને મૂડી અનામતનો ધારણ કરેલા ૫ શેરનાબદલામાં ૪ ઈક્વીટીશેર બોનસ તરીકે વહેંચવા ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો.

31/3/2025નારોજબાકીનીચેપ્રમાણેહતી:

ઈક્વીટીશેરમૂડી દરેક રૂપિયા 100 શેરદીઠ 70 ભરપાઈ 28,00,000

સામાન્યઅનામત 14,00,000

મૂડીઅનામત 29,00,000

જામીનગીરીપ્રિમયમ 7,20,000

આમનોંધલખો (3 માર્ક્સ)

3) મનોજ કંપની તેના અપૂર્ણ ભરપાઈ શેરને પૂર્ણ ભરપાઈ કરવા માટે સામાન્યઅનામતમાંથી બોનસ જાહેર કર્યું, **ત્યાર**બાદ જામીનગીરીપ્રિમયમ અને મૂડીઅનામતનો ધારણ કરેલા 5 શેરનાબદલામાં 3 ઈક્વીટી શેરબોનસ તરીકે વહેંચવા માટે ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો. આમનોંધલખો (3 માર્ક્સ)

31/3/25નીબાકીઓ નીચે પ્રમાણે છે:

વિગત	**રકમ**
ઈશેરમૂડી (દરેક રૂપિયા 100નો રૂ.75 ભરપાઈ)	6,00,000
સામાન્યઅનામત	2,50,000
મૂડીઅનામત	3,30,000
જામીનગીરીપ્રિમયમ	1,50,000

4) દીક્ષિત લિમિટેડની સત્તાવારથાપણ રૂ.10,00,000 છે, જેરૂ.10નો 1 એવા 1,00,000 માંવહેંચાયેલી છે, તેનું અનામતભંડોળ 6,00,000 છે.

80,000 ઈશેર શેરદીઠ 2 રૂ.નાપ્રીમયમ થી બહારપાડયા છે, જેનાપરશેરદીઠ 9 પ્રિમયમ સહીત મંગાવેલને ભરપાઈ થયેલા છે અનામતનો કેટલાક ભાગ બોનસ તરીકે વહેંચી અધૂરા ભરપાઈ ઇક્વિટી શેરને પૂર્ણ ભરપાઈ કરવા બોનસ જાહેર કર્યું. આમનોંધલખો. કંપનીના ચોપડામાં નીચેની બાકીઓ હતી:

વિગત	**રકમ**
ઈશેરમૂડી દરેક રૂ. 100નો રૂ. 80 ભરાયેલા	80,00,000
નોંધણી પહેલાનો નફો	4,40,000
નફાનુકશાનખાતું (જમા)	15,60,000
જામીનગીરીપ્રિમયમ	1,60,000
મૂડીપરતઅનામત	6,40,000

5) પ્રમોદ કંપનીના ચોપડામાંથી નીચે મુજબની માહિતી પ્રાપ્ત થઇ છે:

વિગત	**રકમ**
ઈ.શેરમૂડી દરેક રૂ. 10 ના 9 ભરપાઈ	18,00,000
જામીનગીરી પ્રિમયમ	40,000
નોંધણી પહેલાનો નફો	60,000
મૂડી પરત અનામત	1,60,000
નફા-નુકશાન ખાતું જમાબાકી	1,40,000

કંપનીએ અંશતઃભરપાઈ શેરને પુરા ભરપાઈ કરવા માટે બોનસ જાહેર કર્યું. આમનોંધ લખો.

6) મોહિની લિ.ની શેરમૂડી દરેક રૂ.૧૦નો એક એવા ૮,૦૦,૦૦૦ ઇક્વિટી શેરમાં વહેંચાયેલી છે. હાલમાં તેના ઇક્વિટી શેરની બજારકિંમત રૂ.૯૦ છે. કંપની ઇક્વિટી શેરમૂડીના ૩/૫ભાગ જેટલી રકમ અનામત ભંડોળમાંથી બોનસ તરીકે આપવાનું નકકી કરે છે. તે માટે દરેક શેરનાં ધારણ કરનારે બોનસની પૂરી રકમની પતાવટ પેટે રૂ. ૪ના શેરની કુપન (૨/૫ભરપાઈથયેલશેર) આપવામાંઆવેછે. કંપનીનાચોપડેજરૂરીઆમનોંધલખો. (એપ્રિલ-2023)